

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΑΡΘΡΟ:

- ❖ Δημοσιεύεται σε εφημερίδα ή περιοδικό.
- ❖ Έχει πληροφοριακό χαρακτήρα και ανήκει στην ερμηνευτική δημοσιογραφία ή στον επιστημονικό λόγο.
- ❖ Έχει επικαιρικό θέμα, καθώς το άρθρο αφορά γεγονότα της επικαιρότητας.
- ❖ Η δομή του είναι αυτή της ανεστραμμένης πυραμίδας (τίτλος, περίληψη, ανάλυση).
- ❖ Ο τίτλος του είναι σύντομος και περιεκτικός. Ανάλογα με το περιεχόμενο του κειμένου, ο τίτλος μπορεί να είναι ουδέτερος, καυστικός, θαυμαστικός ή αποδοκιμαστικός.
- ❖ Η λειτουργία της γλώσσας είναι κυρίως αναφορική.
- ❖ Η σύνταξη είναι, συνήθως, ενεργητική σε χρόνο Ενεστώτα και χρησιμοποιείται λόγος με μικρές περιόδους.
- ❖ Όταν το άρθρο προορίζεται για σχολική εφημερίδα ή σχολικό περιοδικό, τότε το ύφος είναι οικείο και γίνεται χρήση του α' προσώπου (ενικού ή πληθυντικού αριθμού). Όταν, όμως, προορίζεται για δημοσίευση σε εφημερίδα, το ύφος είναι σοβαρό, τυπικό και γίνεται χρήση του γ' προσώπου (ενικού ή πληθυντικού αριθμού).

ΕΠΙΣΤΟΛΗ:

- ❖ Ανάλογα με το δέκτη της επιστολής διακρίνεται σε δύο είδη: φιλική και επίσημη επιστολή.
- ❖ Σκόπος μιας επιστολής είναι να πληροφορήσουμε για κάποιο γεγονός, να σχολιάσουμε, να εκφράσουμε σκέψεις, απόψεις ή και συναισθήματα, να γνωστοποιήσουμε τις αποφάσεις μας για κάποιο θέμα και να προτείνουμε λύσεις για κάποιο πρόβλημα.

❖ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ:

1. Αναγράφουμε τόπο και χρόνο της συγγραφής της επιστολής, πάνω δεξιά στο κείμενό μας.
2. Αμέσως μετά, αριστερά πάνω, γράφουμε την προσφώνηση.
3. Στον πρόλογο του κειμένου αναφέρουμε την αφορμή για τη συγγραφή της επιστολής και δίνουμε μία σύντομη περίληψη του θέματος που μας απασχολεί.
4. Στο κύριο μέρος παρουσιάζουμε αναλυτικά το θέμα μας.
5. Στον επίλογο ανακεφαλαιώνουμε και εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας ή την ελπίδα μας και την προσμονή μας για τη λήψη απάντησης στην επιστολή μας.
6. Αποφώνηση.
7. Υπογραφή.

❖ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΦΙΛΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ:

1. Ακολουθούμε την παραπάνω δομή για το κείμενό μας.
2. Χρησιμοποιούμε λόγο άμεσο, με προσωπικό τόνο.
3. Το ύφος μας είναι απλό, οικείο και χρησιμοποιούμε α', β' και γ' πρόσωπο ενικού και πληθυντικού αριθμού.
4. Προσφώνηση: αγαπητέ..., φίλε... κ.λ.π.
5. Αποφώνηση: Με εκτίμηση, με αγάπη, με φιλικά αισθήματα κ.λ.π.

❖ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ:

1. Ακολουθούμε την παραπάνω δομή για το κείμενό μας.
2. Χρησιμοποιούμε απρόσωπο λόγο.
3. Το ύφος μας είναι σοβαρό, τυπικό και αυστηρό και χρησιμοποιούμε α', β' και γ' πρόσωπο ενικού και πληθυντικού αριθμού.
4. Προσφώνηση: Αξιότιμε/οι κύριε/οι...
5. Αποφώνηση: Με εκτίμηση/ Με σεβασμό/ Ευχαριστώ για το χρόνο σας

ΟΜΙΛΙΑ/ΔΙΑΛΕΞΗ, ΕΙΣΗΓΗΣΗ/ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ:

- ❖ Κείμενο το οποίο απευθύνεται σε κοινό, είτε γονείς, συμμαθητές και καθηγητές είτε μέλη δημοτικού συμβουλίου, Βουλής των Εφήβων, συνεδρίου κ.λ.π.
- ❖ Με βάση τα παραπάνω το ύφος του κειμένου συνδέεται άμεσα με την επικοινωνιακή περίσταση.
- ❖ Η δομή είναι η ακόλουθη:
 1. **Προσφώνηση:** Αγαπητοί συμμαθητές και γονείς..., Αγαπητοί καθηγητές..., Αξιότιμοι κύριοι..., Κύριοι σύνεδροι..., Αγαπητοί συνδημότες...κ.ά.
 2. **Πρόλογος:** Θέμα και θέση του εκφωνητή-πομπού.
 3. **Κύριο μέρος:** Ανάλυση του θέματος με χρήση ανάλογου με τον δέκτη προσώπου (α' και γ' ενικού ή α', β', γ' πληθυντικού αριθμού). Τα ο ύφος πρέπει να είναι ανάλογο με τον αποδέκτη (άμεσο, παραστατικό, οικείο ή σοβαρό).
 4. **Επίλογος:** Ανακεφαλαίωση, προτάσεις ή προοπτικές.
 5. **Αποφώνηση:** Ευχαριστώ για την προσοχή σας/ Σας ευχαριστώ.

ΔΟΚΙΜΙΟ:

- ❖ Το δοκίμιο, ως κειμενικό είδος, διακρίνεται σε: **αποδεικτικό δοκίμιο** (ή δοκίμιο πειθούς) και σε **στοχαστικό δοκίμιο**.

❖ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ:

1. Με το αποδεικτικό δοκίμιο ο συγγραφέας προσπαθεί να πείσει για την άποψή του ή να αναλύσει ένα θέμα.
2. Στο κείμενο, που έχει τριμερή δομή (πρόλογος, κύριο μέρος, επίλογος), διατυπώνονται οι ιδέες με λογική οργάνωση.
3. Η λειτουργία της γλώσσας είναι αναφορική και γίνεται χρήση γ' προσώπου ενικού ή πληθυντικού αριθμού.
4. Ο τρόπος πειθούς που ενδείκνυται είναι η **επίκληση στη λογική, με επιχειρήματα και τεκμήρια**.
5. Το ύφος είναι σοβαρό.

❖ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ:

1. Στο στοχαστικό δοκίμιο ο συγγραφέας περιδιαβαίνει ελεύθερα στο χώρο των ιδεών και αναπτύσσει τις σκέψεις του με στοχαστική διάθεση.
2. Η λειτουργία της γλώσσας είναι ποιητική.
3. Ο τρόπος πειθούς που ενδείκνυται είναι η **επίκληση στο συναίσθημα**.

Διευκρινίζεται πως τα κείμενα των εξετάσεων αναφέρονται κυρίως στο αποδεικτικό δοκίμιο.

ΣΟΦΙΑ Γ. ΜΕΣΙΓΚΟΥ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

Μεσίγκου Γ. Σοφία ΠΕ 02 - ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ